

Magyar Tudományos Akadémia
Világgazdasági Kutatóintézet

Uniós kihívások az ezredfordulón

Szerkesztette

Rác Margit

Budapest

2005

Tartalomjegyzék

ELŐSZÓ	7
A NAGYHATALMAK KELET-KÖZÉP-EURÓPAI POLITIKÁJA 1918 UTÁN	
<i>Borhi László</i>	11
Bevezetés	11
1) A régi rend.....	15
1.1. A párizsi békerendszer	15
1.2. A két világháború között.....	18
1.3. A második világháború felé.....	25
1.4. A második világháború.....	33
1.5. Az új európai rend felé	39
1.6. Összefoglalás.....	40
2) Az új rend.....	42
2.1. A kontinentális szakadás	42
2.2. Németország és az Ostpolitik.....	44
2.3. Franciaország és a keleti politika	51
2.4. Nagy-Britannia és Kelet-Európa.....	59
3) Konklúzió.....	62
Referenciák.....	64
AZ EURÓPAI UNIÓ HELYZETE	
<i>Balázs Péter</i>	67
Bevezetés	67
1) Az Európai Unió működőképessége	71
1.1. Az intézményi egyensúly zavarai.....	71
1.2. Az integrációs aktorok számának növekedése.....	79
1.3. A centralizáció és a decentralizáció kérdése.....	83
2) Az Európai Unió finanszírozása	86
3) Az Európai Unió további bővítése	90
4) Az integrációs modellválasztás kérdése.....	93
5) Magyarország integrációs érdekei.....	97
Referenciák.....	100
A HUSZONÖT TAGÚ EURÓPAI UNIÓ FŐBB SAJÁTOSSÁGAI ÉS KIHÍVÁSAI 2004-BEN	
<i>Rácz Margit</i>	101
Bevezetés	101
1) Az egységes belső piac 2004-ben.....	103
2) Az eurózóna belső stabilitásáról.....	115
3) A 15 EU-tagország gazdasági növekedésére ható tényezőkről	120
4) A huszonöt tagú Európai Unió kihívásairól	125
Referenciák.....	130

AZ UNIÓ DÖNTÉSI MECHANIZMUSÁNAK ÚJRASZABÁLYO-ZÁSÁRA VONATKOZÓ
ERŐFESZÍTÉSEK VÉGEREDMÉNYE

<i>Ferenczy Endre – Horváthy Balázs</i>	132
Bevezetés	132
1) Az Európai Unió döntéshozatali mechanizmusának jogintézményei interdiszciplináris megközelítésben néhány társadalomtudományi kutatási eredmény vizsgálatának tükrében.....	133
2) A szavazás új normái.....	137
3) A tagállami vétójog a döntéshozatalban.....	139
4) A megerősített együttműködés.....	141
5) Az ún. átlépési záradék mint a tagállami vétó hatályon kívül helyezésének eszköze.....	145
5.1. Az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás	146
5.2. Az unió belső politikáira vonatkozó egyszerűsített felülvizsgálati eljárás ...	146
6) A döntések osztályozása.....	147
6.1. Döntés személyzeti ügyekben.....	148
6.2. Döntés szervezeti ügyekben.....	149
6.3. Döntés az egyes szakpolitikák területén – a rendes törvényalkotási eljárás	150
7) A döntési eljárásokat érintő egyes részletkérdések.....	155
7.1. A Miniszterek Tanácsa egyszerű többséggel határoz.....	156
7.2. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlament egyetértését követően egyhangúlag határoz.....	156
7.3. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően egyhangúlag határoz	157
7.4. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlament egyetértését követően QMV-vel határoz	158
7.5. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően QMV-vel határoz.....	158
8) Összegzés.....	159
Referenciák.....	161

AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS MAGYARORSZÁG NÉHÁNY POLITOLÓGIAI
PROBLÉMÁJA A XXI. SZÁZAD ELEJÉN

<i>Galló Béla</i>	167
Bevezetés	167
1) A transzatlanti viszony stratégiai dilemmái.....	169
1.1. Történetiség és geopolitikai horizont.....	169
1.2. Vetélytársak és/vagy szövetségesek.....	174
1.3. Az iraki háború mint katalizátor.....	176
1.4. Az erőviszonyok összehasonlítása.....	180
1.5. Következtetések.....	187
1.6. Az új mozgástér teoretikus vizsgálata	189
2) A területrendezés és a regionalizáció politológiai kérdései.....	193
2.1. Történeti problémák	193
2.2. Regionalizáció és EU-konformitás	195
3) A szakszervezetek kérdése	197
3.1. Általános keretfeltételek.....	197
3.2. A magyar szakszervezetek helyzete.....	199
Referenciák.....	201